

Sollentuna 2023-03-15
Handläggare: Eric Bodin

Till:
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till:
ju.L1@regeringskansliet.se

Remissyttrande över Promemorian Digitala bolags- och föreningsstämmor (Dnr Ju2023/00484)

Sammanfattning

Villaägarnas Riksförbund (Villaägarna), som företräder drygt 230 000 medlemskashåll över hela landet, har beretts tillfälle att yttra sig över ovan rubricerad promemoria och lämnar följande yttrande.

- Villaägarna **tillstyrker** promemorians förslag att det ska införas en möjlighet för aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker att hålla helt digitala stämmor.
- Villaägarna anser att även **samfällighetsföreningar ska omfattas** av den förslagna lagändringen.

Villaägarnas synpunkter

Aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker

Villaägarna håller med om att tiden är mogen för att tillåta digitala bolags- och föreningsstämmor. Det ger bolag och föreningar en större valfrihet att anpassa stämmor på ett sätt som passar bäst i det enskilda fallet. Villaägarna instämmer även i att digitala stämmor som huvudregel bör kräva stöd i bolagsordning respektive stadgar och att bestämmelserna bör vara teknikneutrala. Inte heller i övrigt har Villaägarna några invändningar mot lagändringen i den del som rör aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker.

Samfällighetsföreningar

Däremot är Villaägarna kritiska till att inte samfällighetsföreningar omfattas av lagändringen. Enligt promemorian så finns det inte några närmare föreskrifter om hur en föreningsstämma ska gå till i en samfällighetsförening. Villaägarna håller dock inte med om att stämmor är helt oreglerade i lagen om förvaltning av samfälligheter (samfällighetslagen). 48 § samfällighetslagen ger till exempel innehavare av delägarfastighet rätt att närvara och yttra sig och enligt 49 § så krävs närvaro för att ha rösträtt.

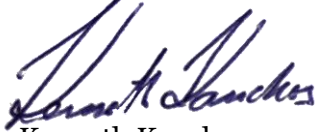
Just frågan om närvarokravet är uppfyllt vid deltagande på digitala stämmor är omdiskuterad. I debatten har framförts att utgångspunkten i samfällighetslagen är en fysisk sammankomst. Enligt mark- och miljödomstolen F 4260-21, 2021-09-15, har en digital stämma med poströstning inte ansetts vara genomförd på det sätt som förutsätts i samfällighetslagen. Kanske är det främst poströstningen som domstolen vänder sig mot, men det är oklart, och det finns hur som helst ingen tydlig rättspraxis som godkänner digitala stämmor i samfällighetsföreningar.

Villaägarnas egen bedömning är att en helt digital stämma torde anses uppfylla kravet på närvaro och även i övrigt vara förenligt med samfällighetslagen. Det finns dock en osäkerhet och redan den kan vålla problem. I vår dagliga rådgivningsverksamhet har vi kontakter med styrelseledamöter och boende i samfällighetsföreningar. Bland dem möter vi en oro och osäkerhet kring vad som gäller för digitala stämmor. Risken för en eventuell klandertalan med osäker utgång kan räcka för att en förening undviker att utnyttja möjligheten med digitala stämmor. Uttalanden i förarbeten om att samfällighetsföreningar har stor frihet att hålla stämmor som de önskar utan särskild lagreglering är inte lugnande mot bakgrund av att förarbeten (prop. 2019/20:163) till lag om ändring i lagen om tillfälliga undantag för att underlätta genomförandet av bolags- och föreningsstämmor innehöll en liknande bedömning och den visade sig inte hålla vid rättsliga prövningar i underrätterna. I vart fall poströstning har i ett flertal domar från mark- och miljödomstolen inte ansetts vara förenlig med samfällighetslagen trots förarbetsuttalanden om att poströstning skulle vara möjligt för en samfällighetsförening.

Villaägarna anser med hänsyn till ovanstående att det finns grund för medlemmarnas osäkerhet kring digitala stämmor och att det tydligt bör fastslås att

denna möjlighet finns även för samfällighetsföreningar. Inte minst är det angeläget för samfällighetsföreningar i fritidsområden där det på grund av långa resvägar är opraktiskt med fysiska stämmor. Det är inte heller omöjligt att det kommer nya pandemier och då har även samfällighetsföreningar behov av bestämmelsen som ger rätt att under extraordinära omständigheter hålla digitala stämmor utan stöd i stadgarna. Därför är Villaägarnas inställning att även samfällighetsföreningar med en liknande reglering som för aktiebolag, ekonomiska föreningar och sparbanker på ett tydligt sätt ska ges samma förutsättningar som de har att hålla helt digitala stämmor.

VILLAÄGARNAS RIKSFÖRBUND

Kenneth Kanckos

Förbundsdirektör